

UZASADNIENIE

Decyzją numer (...) z 19.06.2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że D. R. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od 23 marca 2020 r. jako pracownik płatnika składek D. W. (1), zarzucając pozorność umowy o pracę, którą strony zawarły nie, w celu rzeczywistego świadczenia umówionej pracy, przez ubezpieczoną, ale w celu uzyskania, z tego tytułu, pracowniczego ubezpieczenia społecznego i skorzystania ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego..

/decyzja k. 92- 88 akt ZUS/.

Od powyższej decyzji odwołania złożyła D. R., wnosząc o zmianę skarżonej decyzji poprzez uznanie, że podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od 23.03..2020 jako pracownik płatnika składek D. W. (1), negując pozorność umowy o pracę.

/odwołania k. 3-10 /.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o oddalenie, podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie.

/odpowiedź na odwołanie k. 16-17 /.

Płatnik D. W. (1) poparł stanowisko D. R..

/e-protokół rozprawy z dnia 12.04.2021r. płyta CD k. 56/

Na rozprawie 12.04.2021 r. wnioskodawczyni, płatnik składek, poparł odwołanie, ZUS, działając przez pełnomocnika, wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego od wnioskodawczyni .

/e-protokół rozprawy z dnia 12.04.2021r. płyta CD k. 56/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Płatnik składek – D. W. (1) prowadzi, od 6.02.2012 r., działalność gospodarczą, której przedmiotem jest wykonywanie wyrób i montaż żaluzji. Montażem zajmuje się syn płatnika D. W. (2), zatrudniony na podstawie umowy o pracę z dnia 31.01.2013r. w wymiarze ¼ etatu do dnia 31.07.2018r. Od dnia 1.08.2019r. w pełnym wymiarze czasu pracy, na podstawie umowy o pracę z dnia 31.07.2019r. jako monter żaluzji z najniższym wynagrodzeniem . Poza synem i , wskazaną D. R. – innych osób , płatnik nie angażował w swojej firmie.

/niesporne, (...), umowa o pracę D. W. (2) z dnia 31.03.2013r. k. 57, umowa z dnia 31.07.2019r. k. 58, wykaz osób aktywnych w firmie k. 64 /

D. R. legitymuje się wykształceniem średnim, Ukończyła (...) 25.04.2014r. . Prowadziła działalność gospodarczą od 20.03.2018r. do 1.04.2020r. – fryzjerstwo i zabiegi kosmetyczne. W tym okresie korzystała z preferencyjnych składek na ubezpieczenia (30% minimalnego wynagrodzenia) . Zawiesiła działalność z dniem 1.04.2020r.

/wypis z (...) k. 13 , zeznania wnioskodawczyni e-protokole rozprawy z dnia 12.04.2021r. płyta CD k. 56/

D. R. jest mężatką, mąż K. R. . Jest matką córki J. R., urodzonej (...) Ostatnią miesiączkę, przed ostatnią ciążą , miała 25.09.2020r. Od listopada 2020r. jest w ciąży . We wrześniu 2019r, miała pierwszy atak rwy kulszowej . Od grudnia 2019r. dolegliwości nasiliły się . Od stycznia 2000r. poddała się zabiegom rehabilitacyjnym

/zeznania wnioskodawczyni e-protokół rozprawy z 12.04.2021 r. płyta CD k. 56, dokumentacja medyczna – k. 54, 88 w aktach sprawy/

W dniu 23.03.2020 r. płatnik składek i wnioskodawczyni zawarli umowę, nazwaną umową o pracę na czas nieokreślony od 23.03.2020r., na mocy której płatnik zaangażował wnioskodawczynię, w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku pracownika biurowego za wynagrodzeniem 3200 zł netto miesięcznie. Miejsce wykonywania pracy : Wyrób i Montaż żaluzji ul. (...) + zdalnie

/umowa o pracę k. 66 akt ZUS/

W dacie podpisania umowy, wnioskodawczyni nie posiadała zaświadczenie lekarza medycyny pracy o braku przeciwwskazań do wykonywania pracy u płatnika składek na stanowisku pracownik biurowy . Takie – skierowanie na badania, otrzymała **dopiero w dniu 21.04.2020** r., a badanie odbyło się **w dniu 23.04.2020r.** Wynik badania: zdolna do pracy jako pracownik biurowy / **bez monitora**/

/skierowanie na badania 21.03.2020r. k. 62 akt ZUS, orzeczenie lekarskie k. 63 akt ZUS, historia k. 128 /.

Została zarekomendowana płatnikowi przez ojca męża wnioskodawczyni, w warsztacie którego płatnik serwisuje swoje samochody.

/zeznania płatnika e-prot. z 12.04.2021 r. płyta CD k. 56/

Płatnik składek zgłosił wnioskodawczynię do ubezpieczeń społecznych, z tytułu spornej umowy o pracę. Płatnik złożył, za wnioskodawczynię, dokumenty rozliczeniowe , w których obliczył i rozliczył składki na ubezpieczenie społeczne od podstaw ich wymiaru za miesiące: marzec 2020 – w wysokości 1499,90 zł., kwiecień – 4075,14 zł., maj 2020 r. – 4075,19 zł., czerwiec c – lipiec 2020r. – 0 zł. , sierpień 2020 – 271,68 zł.

/dokumentacja rozliczeniowa – akta ZUS/.

Płatnik składek nie sporządził na piśmie zakresu obowiązków wnioskodawczyni.

/niesporne/.

Do zadań wnioskodawczyni u płatnika składek należało wykonanie wstępnej kalkulacji do montażu: . Na podstawie e-maili do klientów z projektami budowlanymi, i z zamówieniem na żaluzje , które otrzymywała – pocztą elektroniczną , wykonywała wycenę montażu żaluzji lub rolet i specyfikacje . Wycenę robiła na kartce papieru , długopisem z użyciem kalkulatora.

Miała elastyczny czas aktywności ; wykonywała czynności, także, w soboty i niedziele, o różnych godzinach, nawet wieczornych . Niekiedy , gdy nie było – zadań do wykonania , w poniedziałek miała wolne, nie przyjeżdżała do siedziby firmy, a gdy przyszedł e-mail od klienta , wykonywała czynności w niedzielę w różnych godzinach .Gdy nie było do wykonania bieżących wycen, płatnik dawał wnioskodawczyni stare wyceny , w celach edukacyjnych - miała uczyć się. Wnioskodawczyni otrzymała laptop służbowy i telefon Nie miała własnego loginu i hasła. Korzystała z loginu i hasła płatnika. Wykonywała czynności w siedzibie firmy i w domu. Zabierała laptop do domu.

Wykonała 6 wycen do dnia 1.06.2020r. Jedna wycena zimowała ok. tygodnia czasu.

Płatnik składek nie prowadził ewidencji czasu pracy wnioskodawczyni, która nie podpisywała list obecności. Do marca 2020r. płatnik sam sporządził wycenę , pomagała mu żona , ale bez zgłoszenia jej jako osoby współpracującej, przy prowadzonej przez płatnika, działalności gospodarczej . Żona płatnika podjęła prace w wakacje 2019r.

Efekt finansowy montażu żaluzji – płatnik przesyłał klientowi.

Płatnik obsługuje tylko klientów przemysłowych . Od marca do grudnia 2020r. wysłał ok. 25 ofert., w tym dwie, przygotowane przez wnioskodawczynię z firmami: (...) i (...) . Żadna z 15 ofert nie została sfinalizowana.

/zeznania wnioskodawczyni i płatnika e-protokół rozprawy z 12.04.2021 r. płyta CD k. 56 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami wnioskodawczyni i płatnika e-protokół rozprawy z dn. 24.04. (...). płyta CD k. 44/

Płatnik, na prośbę Sądu , aby złożył do akt sprawy kserokopię korespondencji e- mailowej wszystkich pism od 1.03.do 31.12.2020r. z firmami (...)] (– **k. 43 , płyta CD**) w dniu 12.04.2020 r. , na rozprawie, płatnik złożył: zapytanie ofertowe z dnia 11.03.2002r. ofertę z 11.02.2020 23.03. (...).02, 14.01.2020r.

[złożona dokumentacja ofertowa k. 45- 53]

Płatnik składek sporządził dokumentację osobową wnioskodawczyni , w której, m.in. znajduje się karta szkolenia wstępnego w dziedzinie bhp wnioskodawcy z przeprowadzenia instruktażu ogólnego oraz stanowiskowego w dn. 23.02.2020 r.

/oświadczenie k. 60 akt ZUS, karta szkolenia wstępnego bhp k. 58 akt ZUS/.

Wnioskodawczyni złożyła do akt sprawy historię rachunku bakowego za od 23.03.do 1.06.2020r. , z którego wynika, że dokonywała zakupów w godzinach przedpołudniowych w okresie od 23.03.2020r. do 1.06.2020r. na przykład w dniach : 29.05.2020 godz. 11.57, 12.04, 14.22, , 28.05.2020r. godz. 13.54, 10.06, , 14.07, 27.05.2020r. godz. 13.42, 26.05.2020r. godz. 13.20, 14.58, 12.48, 25.05. 2020r. 11.38, 13.14, , 22.05.2020r., godz. 12.25, 11.38, , 21.05.2020 i dalej np. 15.04. (...). 12.05 , 5.04.2020r. godz. 13.06 i dalej.

Co oznacza, że w tych godzinach – nie siedziała przed komputerem, ani nad kartką papieru z kalkulatorem w dłoni.

/historia rachunku k. 32- 42/

Wnioskodawczyni stała się niezdolną do wykonywania pracy u płatnika, już od **1.06.2020r.** Nie wróciła do – aktywności u płatnika.

/okoliczności niesporne, a nadto zestawienie nieobecności k. 27-28/.

W okresie niezdolności do pracy wnioskodawczyni płatnik składek **nie zatrudnił nikogo** na jej miejsce.

/niesporne, nadto zeznania płatnika składek J. M. e-prot. z 28.10.2019 r.: 00:22:07-00:42:32 w zw. z 00:57:02/.

W 2017 r. płatnik osiągnął łączne przychody w wysokości 72719174,31 zł, koszty uzyskania przychodów wyniosły 72621126,77 zł, a dochód wyniósł 98047,54 zł.

/zestawienie roczne za 2017 r. k. 25/

W 2018 r. płatnik osiągnął łączne przychody w wysokości 116115,75 zł, a strata wyniosła 40 240 zł.

/zestawienie roczne za 2018 r. k. 26/.

W 2019 r. płatnik osiągnął łączne przychody w wysokości 362 522,20 zł., dochód - **56671,67 zł,**

/zestawienie roczne za 2019 r. k. 61/.

Powyższy stan faktyczny, Sąd odtworzył na podstawie powołanych dokumentów i zeznań stron, przyznając tym dowodom, w całości, walor wiarygodności, co nie przesądza automatycznie o zasadności stanowiska, zajętego przez odwołujących się.

Sąd, na podstawie całokształtu materiału dowodowego, doszedł, bowiem, do przekonania, że, co prawda, wnioskodawczyni wykonywała, w badanym okresie, na rzecz płatnika, pewne czynności, jednakże, dla rozstrzygnięcia

niniejszej sprawy, kluczową kwestią było to, że odwołująca nie udowodniła, że odbywało się to w ramach reżimu, charakterystycznego dla stosunku pracy.

Sąd dał wiarę zeznaniom wnioskodawczynie i płatnika, że czas aktywności wnioskodawczynie był elastycznym, wykonywała czynszowi, także, w soboty i niedziele, nie tylko w siedzibie firmy ale także w domu (ale było to uwzględnione w treści zawartej umowy). Zabierała wtedy, otrzymany od płatnika - laptop. Sąd, w kontekście tej okoliczności, zwraca uwagę – na zaświadczenie lekarskie, które dopuszcza wnioskodawczynię do wykonywania czynności – pracownika biurowego, ale bez monitora, co lekarz, wydający zaświadczenie, po miesiącu, od podjęcia aktywności w firmie płatnika, zaakcentował. A, od 23.03. do 23.04.2020r. wnioskodawczynie nie posiadała zgody lekarza - na prace.

Sąd nie dał wiary zeznaniom wnioskodawczynie i płatnika, że wnioskodawczynie faktycznie wykonywała - prace. Najpewniejszym dowodem jest – brak dowodu na jakąkolwiek aktywność wnioskodawczynie. Płatnik zeznał, że wnioskodawczynie przygotowała dwie oferty dla (...) i (...)`u. Płatnik, na prośbę Sądu, aby złożył do akt sprawy kserokopię korespondencji e- mailowej wszystkich pism od 1.03.do 31.12.2020r. z firmami (...)] (**- k. 43, płyta CD**) w dniu 12.04.2020 r., na rozprawie, płatnik złożył: zapytanie ofertowe z dnia 11.03.2002r. ofertę z 11.02.2020 23.03. (...).02, 14.01.2020. czyli – nawet rozmowy w tej kwestii, w z udziałem wnioskodawczynie nie mogły być prowadzona, albowiem wnioskodawczynie jeszcze nie podjęła aktywności u płatnika w okresie objętym – załączoną korespondencją elektroniczną. Dowodem : złożona dokumentacje ofertowa k. 45- 53]

Podkreślić należy, że samo wykonywanie przez wnioskodawczynię pewnych czynności, w świetle wszelkich, ustalonych w niniejszej sprawie, okoliczności, nie przesądza o ich wykonywaniu w ramach stosunku pracy. Ze, zgromadzonego w niniejszej sprawie, materiału dowodowego, wynika bowiem, że w relacji łączącej płatnika oraz wnioskodawcę, występowały elementy obce stosunkowi pracy, a wskazuje na to choćby brak podporządkowania pracowniczego, brak kontroli wnioskodawcy pod kątem prawidłowości wykonywania powierzonych zadań przez płatnika, fakt wykonywanie przez wnioskodawcę pracy w dowolnych godzinach oraz miejscu.

Dokonując takiej oceny, Sąd uznał, że przyjęciu istnienia stosunku pracy pomiędzy stronami spornej umowy, sprzeciwia się, przede wszystkim, wprost, treść zeznań wnioskodawczynie i płatnika składek. Płatnik, który zatrudnia tylko jedną osobę (teoretycznie załóżmy, że do 23.03.2020r.), swojego syna (D. W. (2)) – zeznał, że przez cały czas, syn był zatrudniony na pełen etat. Nie pamięta czy celowo – zeznaje nieprawdę, albowiem z umowy o prace z dnia 31.03.2013r. wynika, że syn – zatrudniony był u ojca w wymiarze ¼ etatu.

Z zeznań wnioskodawczynie wynika, tydzień przed podpisaniem umowy, wnioskodawczynie i płatnik spotkali się i płatnik pokazał na czym praca miałyby polegać.

Z dokonanych ustaleń wynika, że wnioskodawczynie złożyła do akt sprawy historię rachunku bankowego za od 23.03.do 1.06.2020r., z którego wynika, że dokonywała zakupów w godzinach przedpołudniowych w okresie od 23.03.2020r. do 1.06.2020r. na przykład w dniach : 29.05.2020 godz. 11.57, 12.04, 14.22, , 28.05.2020r. godz. 13.54, 10.06, , 14.07, 27.05.2020r. godz. 13.42, 26.05.2020r. godz. 13.20, 14.58, 12.48, 25.05. 2020r. 11.38, 13.14, , 22.05.2020r., godz. 12.25, 11.38, , 21.05.2020 i dalej np. 15.04. (...). 12.05, 5.04.2020r. godz. 13.06 i dalej. Sąd nie cytował wszystkich operacji – zakupów, opłacanych kartą, przez wnioskodawczynię. Dowody w aktach sprawy – karty od 32 do 42.

To oznacza, że w tych godzinach – nie siedziała przed komputerem, ani nad kartką papieru z kalkulatorem w dłoni.

Stworzenie dokumentacji pracowniczej wnioskodawczynie, świadczy, w ocenie Sądu, jedynie o tym, że strony starały się zachować pozory mające uwiarygodnić rzeczywiste pracownicze zatrudnienie skarżącego w firmie płatnika składek. W ocenie Sądu załączona do akt dokumentacja osobowa wnioskodawczynie, jest tylko przejawem formalnego zadośćuczynienia obowiązkowi płatnika jako pracodawcy, natomiast nie przesądza o tym, że praca była, przez skarżącą, faktycznie wykonywana w ramach reżimu pracy charakterystycznego dla stosunku pracy, ponieważ – z

przyczyn omówionych poniżej – w świetle całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego, brak na to jakichkolwiek wiarygodnych dowodów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jako niezasadne, podlega oddaleniu.

Zgodnie z treścią **art.6 ust.1 punkt 1, art.8 ust.1 i art.11 ust.1 i art.12 ust.1** ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz.300 ze zm.) pracownicy, to jest osoby pozostające w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Definicja pracownika, na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych, została zawarta w przepisie art.8 ust.1 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który stanowi, iż za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy. Pojęcie stosunku pracy o jakim mowa w art.8 ust.1 ww. ustawy jest równoznaczne z pojęciem stosunku pracy definiowanym przez art.22 k.p. (wyrok SN z 13.07.2005 r., I UK 296/04, OSNP 2006/9-10/157).

Według **art. 22 § 1** ustawy z 26.06.1974 r. Kodeks pracy (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1040 ze zm.), przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Do cech pojęciowych pracy, stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika, w ramach stosunku pracy, należą osobiste (nie może on wyręczyć się w pracy inną osobą) i odpłatne jej wykonywanie, w warunkach podporządkowania. Dla stwierdzenia cechy podporządkowania typu pracowniczego, z reguły, wskazuje się na takie elementy jak: określony czas pracy i określone miejsce wykonywania czynności, podpisywania list obecności, podporządkowanie pracownika regulaminowi pracy oraz poleceniom kierownictwa co do miejsca czasu i sposobu wykonywania pracy oraz obowiązek wykonywania poleceń przełożonych.

Według **art. 22 § 1¹ k.p.** zatrudnienie w warunkach określonych w § 1 jest zatrudnieniem na podstawie stosunku pracy, bez względu na nazwę zawartej przez strony umowy.

Stosunek pracy posiada szczególne cechy, które pozwalają na jego odróżnienie od innych stosunków prawnych do niego zbliżonych. Stosunek pracy wyróżnia się: 1) koniecznością osobistego wykonania pracy, 2) podporządkowaniem pracownika pracodawcy, 3) wykonywaniem pracy na rzecz pracodawcy, 4) i na jego ryzyko, 5) odpłatnością pracy.

W razie ustalenia, że, w łączącym strony stosunku prawnym, występowały elementy obce stosunkowi pracy nie jest możliwa ocena, że zawarta została umowa o pracę.

Nawiązanie stosunku pracy, skutkuje równoległym powstaniem stosunku ubezpieczenia. Obydwa te stosunki, jakkolwiek mają inne cele, to wzajemnie się uzupełniają i zabezpieczają pracownika materialnie - pierwszy na co dzień, drugi na wypadek zdarzeń losowych. Stosunek ubezpieczenia społecznego pracowniczego jest konsekwencją stosunku pracy i jako taki ma charakter wtórny. Ubezpieczenie społeczne nie może bowiem istnieć bez stosunku pracy. Uruchomienie stosunku ubezpieczeniowego może odnosić się wyłącznie do ważnego stosunku pracy, a więc takiego, który stanowi wyraz woli obu stron realizowania celów, którym umowa ma służyć. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok SA w Lublinie z 17.01.2006 r., III AUa 433/2005, Legalis nr 88987). Sam fakt, że oświadczenia stron umowy o pracę zawierają określone w art.22 k.p. formalne elementy umowy o pracę nie oznacza, że umowa taka jest ważna.

Sąd Okręgowy podziela pogląd Sądu Najwyższego, wyrażony w uzasadnieniu wyroku z 25.01.2005 r. (II UK 141/04, OSNP 2005/15/235), w którym stwierdzono, że stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art.58§1

k.c. w zw. z art.300 k.p.). Ocena taka nie odnosi się, jednak, do sytuacji gdy podejmowane czynności, w ramach zawartej umowy o pracę, nie mają na celu rzeczywistej realizacji tej umowy, a jedynie uwiarygodnienie jej świadczenia – innymi słowy są czynnościami pozornymi, fikcyjnymi - pracownik udaje, że wykonuje jakieś czynności jedynie po to, aby stworzyć dowody jej świadczenia. Nawiązanie umowy o pracę może, bowiem, wynikać z czynności faktycznych, wyrażających się, z jednej strony, zobowiązaniem pracownika do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem, z drugiej zobowiązaniem pracodawcy do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem (art.22§1 k.p.).

Spór, w niniejszej sprawie, sprowadza się do ustalenia, czy wnioskodawczyni świadczyła – pracę - na rzecz płatnika składek, na podstawie umowy o pracę w reżimie charakterystycznym dla stosunku pracy, czy też, co prawda, strony łączył stosunek prawny i wnioskodawczyni wykonywała, na rzecz płatnika pewne czynności, ale nie jako jego pracownik.

Zgodnie z **art. 229 § 4. Kodeksu pracy -pracodawca** nie może dopuścić do pracy pracownika bez aktualnego orzeczenia lekarskiego stwierdzającego brak przeciwwskazań do pracy na określonym stanowisku w warunkach pracy opisanych w skierowaniu na badania lekarskie.

A z dokonanych ustaleń wynika, że w dacie podpisania umowy, wnioskodawczyni nie posiadała zaświadczenie lekarza medycyny pracy o braku przeciwwskazań do wykonywania pracy u płatnika składek na stanowisku pracownik biurowy . Takie – skierowanie na badania, otrzymała **dopiero w dniu 21.04.2020 r.**, a badanie odbyło się **w dniu 23.04.2020r.** Wynik badania: zdolna do pracy jako pracownik biurowy / **bez monitora/**

Zatem płatnik **pracodawca**, który dopuszcza do **pracy pracownika bez** aktualnego orzeczenia **lekarskiego** stwierdzającego brak przeciwwskazań do **pracy**, narusza przepisy o bezpieczeństwie i higienie **pracy**. Naruszenie to jest wykroczeniem, które zagrożone jest grzywną od 1 tys. do 30 tys. zł.

To analiza pierwszego miesiąca obowiązywania umowy. Od 23.04.2020 – było kolejne naruszenie – wskazań lekarza, który wyraził zgodę na – prace - wnioskodawczyni – „bez monitora” A z zeznań obu stron wynika, że wnioskodawczyni była aktywna – przy monitorze , na którym odczytywać miała e-maile od klientów – projekty budowlane .

Z dokonanych ustaleń wynika, że wnioskodawczyni złożyła do akt sprawy historię rachunku bankowego za od 23.03.do 1.06.2020r. , z którego wynika, że dokonywała zakupów w godzinach przedpołudniowych w okresie od 23.03.2020r. do 1.06.2020r. na przykład w dniach : 29.05.2020 godz. 11.57, 12.04, 14.22, , 28.05.2020r. godz. 13.54, 10.06, , 14.07, 27.05.2020r. godz. 13.42, 26.05.2020r. godz. 13.20, 14.58, 12.48, 25.05. 2020r. 11.38, 13.14, , 22.05.2020r., godz. 12.25, 11.38, , 21.05.2020 i dalej np. 15.04. (...). 12.05 , 5.04.2020r. godz. 13.06 i dalej. Sąd nie cytował wszystkich operacji – zakupów, opłacanych kartą, przez wnioskodawczynię. Dowody w aktach sprawy – karty od 32 do 42.

To oznacza, że w tych godzinach – nie siedziała przed komputerem, ani nad kartką papieru z kalkulatorem w dłoni.

Z dokonanych ustaleń wynika, że płatnik nie kontrolował i nie rozliczał wnioskodawczyni w żaden sposób z czasu pracy, zakres obowiązków wnioskodawczyni nie został sprecyzowany ani na piśmie. Sąd nie neguje, że wnioskodawczyni wykonywała pewne czynności, w spornym okresie czasu, na rzecz płatnika składek, jednakże, zgromadzony materiał dowodowy, w sposób oczywisty wskazuje, że czynności te nie były wykonywane w reżimie stosunku pracy

Również stworzenie dokumentacji pracowniczej wnioskodawczyni, świadczy, w ocenie Sądu, jedynie o tym, że strony starały się zachować pozory, mające uwiarygodnić rzeczywiste pracownicze zatrudnienie skarżącej w firmie płatnika składek. W ocenie Sądu, załączona do akt dokumentacja osobowa wnioskodawczyni, jest tylko przejawem formalnego zadośćuczynienia obowiązkowi płatnika jako pracodawcy, natomiast nie przesądza o tym, że praca była przez skarżącą faktycznie wykonywana -w ramach reżimu pracy charakterystycznego dla stosunku pracy, ponieważ – z przyczyn omówionych wyżej – w świetle całokształtu, zebranego w sprawie materiału dowodowego, brak na to jakichkolwiek wiarygodnych dowodów.

W ocenie Sądu, analiza całego, zebranego w sprawie, materiału dowodowego, prowadzi do wniosku, że w wykonywaniu przez wnioskodawcę badanej umowy o pracę nie występuje element podporządkowania co do czasu i miejsca wykonywania pracy, ani co do przydziału zadań i co do sposobu ich realizacji, jak również występowania nadzoru płatnika nad sposobem i jakością, świadczonych przez wnioskodawczynię czynności.

Z dokonanych ustaleń wynika, że - na podstawie e-maili od klientów (**zaświadczenie lekarskie z dnia 24.04.2020r.** – „**bez monitora**”) wnioskodawczyni miałyby wykonywać wycenę montażu żaluzji lub rolet. Efekt finansowy końcowy – płatnik przesyłał klientowi. Wnioskodawczyni czynności wykonywała także w domu. Zabierała wtedy laptop służbowy do domu. W takich warunkach przyjęcie – podporządkowania pracowniczego byłoby tylko teoretyczne. Wprawicie świadek, mąż wnioskodawczyni K. R., zeznał, że płatnik przyjeżdżał sprawdzić : „jak idzie żonie” , gdy w domu „siedziała przy komputerze” , ale płatnik serwisował swoje samochody w warsztacie, który prowadził brat i ojciec męża wnioskodawczyni) zatem nie może wykluczyć, że głównym celem odwiedzin płatnika , w miejscu zamieszkania wnioskodawczyni , była usługa samochodowa, świadczona przez męża , brata męża lub ojca męża, wnioskodawczyni. To jest uprawniona , na podstawie zasad doświadczenia życiowego, konkluzja.

Z dokonanych ustaleń wynika, że w godzinach przedpołudniowych dokonywała zakupów , co implikuje uprawnioną tezę, że czas – aktywności, w pełnym wymiarze ,w firmie płatnika, miała wyjątkowo elastyczny. Płatnik nie ustalił godzin pracy dla wnioskodawczyni, ani też nie prowadził żadnej ewidencji czasu jej aktywności , jak również nie rozliczał wnioskodawczyni z ilości czasu jaki poświęciła na wykonane, na jego rzecz, czynności. Obie strony zgodnie zeznały, że wnioskodawczyni miał elastyczny czas pracy u płatnika, który nie kontrolował wnioskodawczyni.

Określenie w umowie , nazwanej umową o pracę, miejsca wykonywania czynności : siedziba firmy + zdalnie , zdaniem Sądu , wprost implikuje brak woli realnej kontroli nad czynnościami wykonywanymi przez wnioskodawczynię , albowiem – wnioskodawczyni nie miała doświadczenia (aczkolwiek była absolwentką Technikum Budowlanego) . Jak zeznała wnioskodawczyni, tydzień przed podpisaniem umowy , płatnik powiedział jej co ma robić. Co oznacza udzielenie - marginesu samodzielności w działaniu. Zatem – implikuje uprawnioną tezę , że nie realizacja – zawartej umowy, nazwanej umową o pracę, była celem jej zawarcia.

Wskazać należy, że zgodnie z art.83§1 k.c. w zw. z art.300 k.p. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Z czynnością prawną pozorną mamy do czynienia wówczas, gdy występują łącznie, następujące warunki: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozorów, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozorów, czyli być aktywnym uczestnikiem stanu pozorności. Pierwsza i zasadnicza cecha czynności pozornej wyraża się brakiem zamiaru wywołania skutków prawnych, jakie prawo łączy z tego typu i treścią złożonego oświadczenia. Jest to zatem z góry świadoma sprzeczność między oświadczonymi a prawdziwymi zamiarami stron, czyli upozorowanie przez strony na zewnątrz i wytworzenie przeświadczenia dla określonego kręgu (otoczenia), nie wyłączając organów władzy publicznej, że czynność o określonej treści została skutecznie dokonana. Jednakże zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym w wyroku z 14 marca 2001 roku (sygn. akt III UKN 258/00, OSNAP 2002/21/527), nie można przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował. Nie wyklucza to rozważenia, czy w konkretnym przypadku zawarcie umowy zmierzało do obejścia prawa (art.58§1 k.c. w związku z art. 300 k.p.).

W wyroku z dnia 2 lipca 2008 roku (II UK 334/07, Lex nr 531865) Sąd Najwyższy wskazał, iż w sytuacji, gdy wolą stron, zawierających umowę było faktyczne nawiązanie stosunku pracy i doszło do świadczenia pracy za wynagrodzeniem, sama świadomość jednej ze stron umowy, a nawet obu stron, co do wystąpienia w przyszłości zdarzenia, uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, nie daje podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa. Ocena taka nie odnosi się jednak do sytuacji gdy podejmowane czynności w ramach zawartej umowy o pracę nie mają na celu rzeczywistej realizacji tej umowy, a jedynie uwiarygodnienie jej świadczenia – innymi słowy są czynnościami pozornymi, fikcyjnymi - pracownik udaje, że wykonuje jakieś czynności jedynie po to, aby stworzyć dowody jej świadczenia.

Tytułem do ubezpieczenia, z którym, przepisy prawa ubezpieczeń społecznych, łączą podleganie ubezpieczeniu i prawo do świadczeń, miało być, w przedmiotowej sprawie, zatrudnienie, jako wykonywanie pracy w ramach stosunku pracy. Nie jest istotne, przy tym, czy strony miały realny zamiar zobowiązania się – przez pracownika do wykonywania pracy a przez pracodawcę do przyjmowania tego świadczenia i wypłacania wynagrodzenia, lecz to czy zamiar taki został w rzeczywistości zrealizowany. Pozorność wyraża się w braku zamiaru wywołania skutków prawnych i jednoczesnym zamiarze stworzenia okoliczności mających na celu zmylenie osób trzecich. Istotne znaczenie ma niezgodność między aktem woli a jego uzewnętrznieniem. Założeniem unormowania jest zgoda drugiej osoby na złożenie oświadczenia woli dla pozorów.

Ocena realizacji, zawartej przez wnioskodawcę i płatnika, umowy - o pracę wskazuje na to, że strony zawarły umowę o pracę, której nie miały zamiaru realizować. O pozorności umowy, nazwanej umową o pracę, wnioskować należy z całokształtu okoliczności, dotyczących momentu zawarcia tejże umowy, w sytuacji, gdy dla wnioskodawczyni, prowadzącej działalność gospodarczą (do dnia 1.04.2020r., gdyż z tą datą zawiesiła swoją działalność gospodarczą) skończył się okres preferencyjnych składek (30% minimalnego wynagrodzenia). A wnioskodawczyni już od września 2019r. (zeznania wnioskodawczyni) i grudnia 2019r. (potwierdzenie w dokumentacji medycznej), miała dolegliwości neurologiczne, potem ciąża, zatem, uprawnione oczekiwanie na, ewentualne, świadczenia z ubezpieczenia społecznego.

W ocenie Sądu, nie ma żadnych dowodów, potwierdzających wykonywanie przez wnioskodawczynię czynności, na podstawie umowy o pracę. Należy przypomnieć, że pozorność umowy o pracę zachodzi, także, wówczas, **gdy praca jest faktycznie świadczona, lecz na innej podstawie niż umowa o pracę.** /por. wyrok SN z dnia 8 lipca 2009 r, I UK 43/09, z dnia 12 maja 2011 r, II UK 20/11/

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych, należy stwierdzić, że mamy do czynienia z pozornością oświadczeń woli w zawarciu umowy o pracę przez płatnika i wnioskodawczynię. Celem działania stron nie było, bowiem, świadczenie - pracy - w ramach - stosunku pracy i uzyskiwanie, z tego tytułu, wynagrodzenia, a jedynie osiągnięcie innych korzyści, które prawo wiąże z istnieniem stosunku pracy.

Głównym celem zawarcia umowy o pracę, winno być nawiązanie stosunku pracy, a jedynie rezultatem i pośrednim celem zatrudnienia, jest uzyskanie wskazanych korzyści. Podkreślić przy tym należy, że zarówno przepisy prawa pracy, prawa ubezpieczeń społecznych, jak i przepisy ustrojowe pozwalają kształtować elementy stosunku pracy zgodnie z wolą stron.

Wprawdzie płatnik założył akta osobowe wnioskodawczyni, za sporny okres, to jednak, w ocenie Sądu, dokumenty te nie świadczą o wykonywaniu - pracy. Stworzenie tej dokumentacji miało, jedynie, uprawdopodobnić świadczenie - pracy. Dokumentacja kadrowa potwierdza, jedynie, fakt formalnego jej sporządzenia, a nie jest dowodem faktycznego istnienia pomiędzy stronami - stosunku pracy. Do ustalenia, że doszło do powstania, między stronami, stosunku pracy nie jest wystarczające spełnienie warunków formalnych zatrudnienia, a konieczne jest ustalenie, że strony miały zamiar wykonywać obowiązki stron - stosunku pracy, wynikające z - umowy o pracę - i to czyniły.

W ocenie Sądu, strony umowy, musiały mieć świadomość tego, że umowa nie będzie ich obowiązywać, a ich, ewentualne, zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne będą krótkotrwałe. Nawiązanie stosunku pracy, którego elementami są zobowiązanie się pracownika do wykonywania pracy i zobowiązanie pracodawcy do wypłacania wynagrodzenia, nie było rzeczywistym celem stron. Stronom chodziło o uzyskanie odpowiednio wysokich świadczeń z ubezpieczenia chorobowego i temu celowi podporządkowały skonstruowanie określonej sytuacji prawnej, a umowa, nazwana umową o pracę, stanowić miała przede wszystkim narzędzie do realizacji tego celu. Fikcyjne, czyli tylko pozorne zawarcie umowy, nazwanej umową o pracę, nie mogło stanowić podstawy do objęcia obowiązkowymi ubezpieczeniami pracowników.

Generalnie, stwierdzić należy, że sam fakt wykonywania jakichś czynności, przez wnioskodawczynię na rzecz płatnika, i pobierania za nie wynagrodzenia, nie przesądza automatycznie o charakterze umowy łączącej strony. Ocena, bowiem,

czy istotnie została zawarta umowa, nazwana umową o pracę, zależy od okoliczności konkretnej sprawy w zakresie dotyczącym celów, do jakich zmierzały strony (czy zawarcie umowy nie stanowiło obejścia prawa) oraz zachowania elementów konstrukcyjnych stosunku pracy, w tym w szczególności cechy podporządkowania pracownika w procesie świadczenia pracy.

W realiach niniejszej sprawy - materiał dowodowy nie pozwala na przyjęcie istnienia żadnego z tych elementów.

Konkluzja ta oznacza, że **strony nie łączyła umowa o pracę**. W ocenie Sądu wnioskodawczyni uczestniczyła w wykonaniu pewnych czynności, na rzecz płatnika, ale nie jako jego pracownik.

Na marginesie Sąd zważył także, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, nie wskazuje, aby u płatnika składek zaistniała realna potrzeba zatrudnienia pracownika na specjalnie nowoutworzonym stanowisku pracownika biurowego. Oczywiście, w niniejszym postępowaniu, nie jest rolą ani organu rentowego, ani Sądu oceniać sposób organizacji czy funkcjonowania płatnika, tym niemniej należy przyjmować, że zachowania podmiotu, uczestniczącego w obrocie gospodarczym w celu zarobkowym są racjonalne ekonomicznie. W niniejszym postępowaniu, pracodawca nie wykazał, że zatrudnienie wnioskodawcy na podstawie umowy o pracę było uzasadnione, gdyż przeczy temu ustalona sekwencja bezspornych kolejno następujących po sobie faktów, a mianowicie: fakt, że, jak zeznał płatnik, do marca 2020r. sam sporządzał wycenę montażu żaluzji lub rolet, mimo, że jego żona, która wcześniej pomagała mu, nieformalnie, w sprawdzaniu wycen, jak zeznał płatnik, podjęła zatrudnienie już w wakacje 2019r. A, po skorzystaniu, już od 1.06.2020r., przez wnioskodawczynię ze zwolnienia lekarskiego, nikogo – nie zaangażował na jej miejsce. Co wprost implikuje uprawnioną tezę, że utworzenie, nieistniejącego ani wcześniej ani później, w firmie płatnika, stanowiska pracownika biurowego, nastąpiło specjalnie dla wnioskodawczyni. Sekwencja opisanych wydarzeń może, zdaniem Sądu, wskazywać na faktyczne motywy, którymi kierowały się strony spornej umowy, nazwanej umową o pracę, przy jej zawieraniu.

Podkreślić także należy, że podleganie pracowniczym ubezpieczeniom społecznym jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ale legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę, w ramach ważnego stosunku pracy. Stosunek pracy jest bowiem stosunkiem zobowiązaniowym, uzewnętrzniającym wolę umawiających się stron. W sytuacji, gdy strony nie pozostają faktycznie związane stosunkiem pracy, nie można mówić o fakcie podlegania pracowniczym ubezpieczeniom społecznym. Natomiast, sam fakt, wykonywania, za wynagrodzeniem, określonego rodzaju czynności, przez jedną ze stron na rzecz drugiej, w zależności od cech danego stosunku prawnego, co do zasady może zostać zakwalifikowany, jako umowa o dzieło, umowa zlecenia lub też umowa o świadczenie usług, o której mowa w art.750 k.c. wobec której stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Ocena, z jakim faktycznie stosunkiem prawnym, mamy do czynienia na gruncie przedmiotowej sprawy, pozostaje, jednak, poza zakresem rozważań Sądu Okręgowego, albowiem, przedmiotem zaskarżonej decyzji, była wyłącznie umowa o pracę.

Wprawdzie płatnik przedstawił dokumenty osobowe wnioskodawczyni, to jednak, w ocenie Sądu Okręgowego, dokumenty te nie świadczą o wykonywaniu czynności, w reżimie charakterystycznym dla stosunku pracy. Do ustalenia, że doszło do powstania między stronami stosunku pracy, nie jest wystarczające spełnienie warunków formalnych zatrudnienia, a konieczne jest ustalenie, że strony miały zamiar wykonywać obowiązki stron stosunku pracy, wynikające z umowy o pracę i to czyniły.

Reasumując - z zebranego w sprawie materiału dowodowego, oceny zawartej umowy o pracę, sposobu jej wykonywania, wynika, że wnioskodawczynię i płatnika składek nie łączyła umowa - o pracę, gdyż wnioskodawca nie świadczył pracy w reżimie charakterystycznym dla stosunku pracy, albowiem w wykonywaniu przez niego pracy u płatnika występują elementy obce dla stosunku pracy, co Sąd uzasadnił, powyżej.

Przedstawione wyżej rozważania jednoznacznie wskazują, że zawarta umowa o pracę i sposób jej realizacji nie odpowiada treści art.22 k.p. Umowa ta jest, zatem, nieważna z uwagi na jej pozorność (art.83§1 k.c.).

Zgodnie z art.83§1 k.c. w zw. z art.300 k.p. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozoru. Z czynnością prawną pozorną mamy do czynienia wówczas, gdy występują łącznie, następujące warunki: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozoru, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozoru, czyli być aktywnym uczestnikiem stanu pozorności. Pierwsza i zasadnicza cecha czynności pozornej wyraża się brakiem zamiaru wywołania skutków prawnych, jakie prawo łączy z tego typu i treścią złożonego oświadczenia. Jest to zatem, z góry świadoma, sprzeczność między oświadczonymi a prawdziwymi, zamiarami stron, czyli upozorowanie przez strony na zewnątrz i wytworzenie przeświadczenia dla określonego kręgu (otoczenia), nie wyłączając organów władzy publicznej, że czynność o określonej treści została skutecznie dokonana.

„**Pozorność umowy o pracę** (art. 83 k.c. w zw. z art. 300 k.p.) ma miejsce nie tylko wówczas, gdy mimo jej zawarcia praca w ogóle nie jest świadczona, **ale też wtedy, gdy jest faktycznie świadczona, lecz na innej podstawie, niż umowa o pracę.** „(tak wyrok SN z 5.10.2006 r., I UK 324/06, M.P.Pr (...)). Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że umowa o pracę nie była wykonywana w reżimie prawa pracy. Nawiązanie stosunku pracy, którego elementami są zobowiązanie się pracownika do wykonywania pracy i zobowiązanie pracodawcy do wypłacania wynagrodzenia, nie było rzeczywistym celem stron. Fikcyjne, czyli tylko pozorne zawarcie umowy o pracę nie mogło stanowić podstawy do objęcia obowiązkowymi ubezpieczeniami pracowników.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy uznał, że zaskarżona decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, odpowiada prawu i w efekcie, na podstawie art.477¹§1 k.p.c., oddalił odwołania, uznając je całkowicie bezzasadne.

O kosztach procesu, Sąd orzekł na podstawie art.98 k.p.c. , a wysokość wynagrodzenia pełnomocnika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, ustalił zgodnie z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz.265).

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć D. R. (pouczenie w dniu 10.05.2021r. k. 72)